

İlk ve Ortaöğretim Müzik Derslerinde Türk Müziği Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşleri Üzerine Bir Araştırma*

Çağhan ADAR*

Adar, Ç. (2019). İlk ve Ortaöğretim Müzik Derslerinde Türk Müziği Kullanımına Yönelik Görüşleri Üzerine Bir Araştırma. *YEDİ: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*. Kış 2019 (21), s. 61-75.

Araştırma Makale / Research Article

Özet

Müzik eğitimi, yaşamın her döneminde farklı gelişmelere açık olan ve kültürel değerlerine önem veren bireylerin ve toplumların yaşantısında önemli bir yere sahip olmuştur. Ülkemizde müzik eğitimi amatör, mesleki ve genel müzik eğitimi olarak üç farklı adlandırma altında fakat birbiriyle doğrudan ilişkili olarak sürdürülmektedir. Müzik eğitimi ile ilk olarak eğitim almaya başlanılan ilkokul, ortaokul ve lise dönemlerinde tanışılır. Burada alınan eğitim flüt ve melodika ağırlıklı bir eğitimidir. Son yıllarda konservatuvar mezunlarına da formasyon eğitimi aldıktan sonra öğretmenlik hakkı verilmesi ile birlikte okullarda Türk müziği çalgıları da derslerde dinletilmeye başlanmıştır.

Bu çalışma, ortaokullarda verilen müzik dersinde Türk müziğini kullanma durumları ve Türk müziğine bakış açısını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın sonunda elde edilecek verilere ulaşabilmek için nitel ve nicel araştırma yöntemlerinden görüşme formu ve anket tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın müzik eğitimine yönelik alanlarda yapılan çalışmalara katkı sağlayacağı ve alanında özgün bir çalışma olduğu düşünülmektedir

Anahtar Sözcükler: Eğitim, Müzik Eğitimi, Türk Müziği

An Investigation Of Teachers' Ideas On The Use Of Turkish Music In Primary and Secondary Education School Music Lessons

Abstract

Music education has an important place in the life of individuals and societies who give importance to cultural values that are open to different developments in every period. Music education in our country; As amateur, professional and general music education, it is carried out under three different nomenclature but in direct relation with each other. We are first introduced to music education in primary, secondary and high school years. The training which we received here is in the form of flute and melodica. In recent years, The instruments of Turkish music have started to be played to courses with the granting of the right to work as a teacher in the conservatories.

The aim of this study was to determine the teachers' desire to use Turkish music in music lessons given in schools and their perceptions about Turkish music. At the end of the study, interview and questionnaire technique were used to reach the data to be obtained. It is thought that the study will contribute to the studies conducted in the fields of music education and is a unique study in the field.

Keywords: Education, Music Education, Turkish Music

Giriş

Eğitim insanların doğduğu anda başlayan ve ölüncüye kadar devam eden kesintisiz bir süreçtir. Bu süreçte insanlar sağlıktan kültüre, sanattan bilime her alanda farkında olarak ya da farkında olmadan çeşitli eğitim süreçlerinden geçmektedirler. Eğitim kişinin yaşadığı toplum içinde yetenek, tutum ve diğer davranış biçimlerini geliştirdiği, sosyal, politik ve bireysel gelişimlerin yaşandığı süreçlerin tümünü içermektedir. “Eğitim, bireyleri biçimlendiren, yönlendiren ve geliştiren aynı zamanda bireylerin toplum içinde nitelikli bir yer kazanmalarını sağlayan önemli bir süreçtir” (Coşkun, 2007, s.1). Uçan eğitimi şu şekilde tanımlanmaktadır: eğitim bilim, teknik ve sanatın her üçünü de kapsayan bir içerikle düzenlenerek, bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreç niteliği kazanır. Böyle bir eğitim, bireyi biopsişik, toplumsal ve kültürel boyutlarıyla, bedensel, bilişsel, duyuşsal ve devinışsel yapılarıyla dengeli bir bütün olarak en uygun ve ileri düzeyde yetiştirmeyi amaçlar (1994, s.7-8). “Eğitim, etimolojik olarak, kişiyi bir yere, bir düzeye götürmek, sevk etmek anlamı taşımaktadır. Daha somut bir deyişle eğitim, kişilere, belirli davranışların, bilgi ve becerilerin kazandırılma sürecidir.” (Bilgin, 1984, s.55).

Kişiler yaşamları süresince farklı zamanlarda ve amaçlarla ihtiyaçlarını ve davranışları belli bir kazanıma göre biçimlendirme amacıyla çeşitli eğitim etkinliklerinde bulunmaktadır. “Eğitim özellikle çağımızda toplumsal hayatın her alanında kendisini dayatan vazgeçilmez bir gereksinim haline gelmiştir” (Aykaç, Aydın, Gülbahar, Özdemir, Menteşe, Eronat, Uzunca, 2006, s.2). Eğitim kendi içerisinde farklı branşlara ayrılmakta, bu branşlar bireyin görsel, motor, duyuşsal gibi becerilerini, sayısal ve sözel zekâsını geliştirmektedir. Bu bilim alanlarından fiziksel ve duyuşsal gelişime en çok katkısı olan ise müzik eğitimidir. Her yaşta farklı eğitim materyalleri ve öğretim teknikleri kullanılarak kişinin bu yönde gelişimi sağlanmakta var olan yeteneği açığa çıkarılarak ilgili alanı veya becerisine göre yönlendirilmektedir. Burada da en önemli görev müzik eğitimcilerine düşmektedir.

Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi kişilerin kültürel, sanatsal ve sosyal yönlerinin gelişmesine yön veren en önemli etkenlerden birisidir. “Müzik eğitiminin sosyal ve kültürel amaçları vardır. Bunlar kendi kültürünü ve değişik kültürleri tanıma ve müzik tarihinde

yaşanan süreci algılamadır.” (Morgül, 2001, s.10). Somakçı, müzik eğitiminden kısaca şu şekilde bahsetmektedir, Müzik eğitiminde diğer branş eğitimlerinden farklı olarak hem sanat hem de bilim bir arada öğretilmektedir. Bu yönüyle müzik eğitimcisinin görevi diğer dallara nazaran iki kat daha artmaktadır”(1999:s. 53).

Müzik eğitimi her bireyde algılama ve yeteneğine göre farklılık gösterebilir. Kimi insan müzik ile kültürünü, dünyaya bakış açısını ve insanlarla olan ilişkilerini geliştirirken, bir diğeri sadece dinlemekle yetinir.

Genel Müzik Eğitimi

İnsanların doğumu ile başlayan genel müzik eğitimi, hayatın her evresinde devam eder. “Genel müzik eğitimi, aslında her düzeyde, her yaşta herkes için gereklidir, zorunludur ya da zorunlu olmak zorundadır. Çünkü müzik, her düzeyde herkese kazandırılması esas olan “asgari ortak-genel kültür” ün başta gelen ayrılmaz öğelerinden biridir.” (Uçan, 1997, s.31). Tanrıöver çalışmasında genel müzik eğitimi şu şekilde aktarmıştır: Okul öncesi ve İlköğretim genel müzik eğitiminde, bireye temel müzik kültürü kazandırılırken çeşitli müziksel araçlarla yüz yüze gelme ve kendini müziğin belli başlı davranış boyutlarında deneme fırsatı verilir. İlk yıllarda daha çok oyun şeklinde yapılan çalışmalar, sonraki yıllarda giderek belirli etkinliklere ve davranış biçimine dönüştürülür. Ortaokul evresi genel müzik eğitiminde, devinışsel, duyuşsal ve bilişsel davranışlar arasında belirli bir denge kurulmasına özen gösterilirken, lise ve yükseköğretim evresinde, daha çok bilişsel ve duyuşsal yapıya bürünür. Günümüz genel müzik eğitiminde, daha çok müziği bilgili, bilinçli, görgülü duyarlı bir anlayış ve yaklaşımla haz duyup zevk alarak kullanan ya da tüketen kitleler yetiştirmeye yönelik strateji uygulanır (2015, s.558).

Milli Eğitim Müzik Dersi Müfredatı

Genç insanlar için, ileride toplum hayatına katıldıklarında paylaşabilecekleri kültürel içeriğin kazandırılması, estetik algılarının ve iraksak düşünme becerilerinin geliştirilmesi gibi konularda müzik derslerinin de sorumluluğu vardır. Müzik derslerinin amacı müzisyen yetiştirmek değil, gençlere müziği anlayabilme, yorumlayabilme, farklı türleri kendi estetik ölçüleri ile değerlendirip eleştirebilme alışkanlık ve becerisini kazandırmaktır. İlköğretim birinci kademesinden itibaren başlayan ve üniversiteye giriş sınavlarıyla zirveye ulaşan bilgi

yarışında müzik eğitimi yoluyla kazanılacak bilgi ve becerileri değerlendirecek soruların yer almayışı müzik derslerinin amaçsız ve gereksiz bir uğraş olarak kabul edilmesine neden olmaktadır. Oysaki çağımızın gelişmiş toplumları incelendiğinde, müzik eğitiminin öncelikli bir yere sahip olduğu, özellikle ilk ve ortaöğretim kademelerinde önemli bir yere oturtulduğu görülmektedir (Varış ve Cesur, 2012, s. 3190).

İlköğretimden başlayıp ortaöğretim sonuna kadar devam eden müzik eğitimi, milli eğitim müfredatında şu şekilde tanımlanmaktadır;

İlk ve ortaöğretimde müzik dersi öğretim programının amacı öğrencilerin;

- Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- Yaratıcılığını ve yeteneğini müzik yoluyla geliştirmek,
- Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıyarak farklı kültürlere ait öğeleri zenginlik olarak algılamasını sağlamak,
- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Müzik ile ilgili çalışmalarda bilişim teknolojilerinden yararlanmalarını sağlamak,
- Bireysel ve toplu olarak nitelikli farklı türlerde şarkı dinleme ve söyleme etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- İstiklâl Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,
- Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak amaçlarına ulaşmalarının sağlanmasıdır (2018, s.:8).

Lise dönemi müzik eğitim müfredatını incelediğimizde,

müzik dersi öğretim programının amacı öğrencilerin;

- İstiklâl Marşımızla beraber millî birlik ve bütünlüğümüzü pekiştiren diğer marşlarımızı doğru ve etkili seslendirmeleri,
- Müzik alanında yapılan çalışmaları ve gelişmeleri takip etmeleri,
- Müziğe yönelik olumlu tutum sergileyerek özgüvenini ve yaratıcılığını geliştirmeleri,
- İlgi ve yeteneği doğrultusunda müzik etkinliklerine (şarkı söyleme, yaratıcı çalışmalar, araştırma) yönelmeleri,
- Müziksel bilgi, görgü, ilgi, istek ve yeteneklerini geliştirmeleri,
- Müzik terminolojisini ve dilini doğru kullanmaları,
- Müziksel algı ve bilgilenme ile müziksel temel okuma ve yazma becerisine sahip olmaları,
- Müziğin diğer sanat dallarıyla ilişkisini kurarak estetik duygularını geliştirmeleri,
- Bilinçli bir müzik dinleyicisi olmaları,
- Müzik dağarcığı oluşturmaları,
- Ülkemizdeki müzik türlerini ve önemli sanatçıları tanımaları,
- Evrensel bir müzik kültürüne sahip olmaları amaçlanmaktadır (2018, s.12-13).

İlk ve Orta ve Lise Müzik Dersi Müfredatında Türk Müziği Eğitimi

Genel müzik eğitiminin alındığı bu dönemlerde, müzik derslerinin planlaması yapılırken öğrencilerin hazır bulunurluk durumları, kültürel farklılıklarına göre milli eğitim tarafından bir komisyon kurularak ülkenin her bölgesinde yaşayan çocuklara göre bir müfredat hazırlanması gerekmektedir. Milli eğitim tarafından ilk ve orta öğretim için yapılan müfredat incelendiğinde, ilk olarak sesleri tanıma ile başlayan eğitim sonraki yıllarda çocuk şarkıları öğrenimi, ses ve nefes çalışmaları ile devam etmektedir. İlerleyen sınıflarda ise Türk müzik kültürünü öğrencilere öğretmek için Türk halk müziği, Türk sanat müziği, dinî müzik, mehter müziği ve çok sesli Türk müziklerinden seçkin örnekler (Örneğin Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş, Tanbûrî Cemil Bey, Çekiç Ali, Zeki Müren gibi önemli müzisyenler tarafından icra edilen eserler) öğrencilerin ses sınırlarına ve sınıf düzeyine uygun olarak verilmektedir.

Lise dönemine gelindiğinde ise ilk yıl piyano eşlikli İstiklal marşının okunması, öğrencilerin çalmayı bildiği flüt, bağlama, ud gibi enstrümanlarla derslere eşlik etmesi, uşşak ve hicaz makamlarında kuramsal ayrıntıya girilmeden makamlarla ilgili dinleme, söyleme ve makamsal etkiyi hissetme çalışmalarının yapılması, Türk müziği usullerinin vuruşlarının tanıtılması gibi çalışmalar yapılmaktadır. Son sınıfa gelindiğinde ise Millî birlik ve beraberliğin önemini vurgulayan marşlardan (İzmir Marşı, Gençlik Marşı ve Mehter marşları vb.) oluşan bir dağarcık oluşturulması, Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eserlerinden oluşan ses kayıtları dinletilerek bu müziklerin hangi türe ait olabileceği hakkında öğrencilerin fikir yürütmeleri sağlanması, kürdi, hüseyini ve nihavent makamlarında bestelenmiş seçkin eserlerin dinletilerek eserlerin seslendirilmesine yönelik çalışmalar yapılması sağlanmaktadır. Farklı bölgelere ait eserlere (türkü, şarkı) yer verilmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bir araştırma, ele alınan bir sorunu her yönüyle incelemeyi, inceleyemez. Bu nedenle ele alınan araştırma konusunun içeriği net bir şekilde tanımlanmalıdır (İslamoğlu ve Alınacak, 2016, s. 77). Yapılan tanım doğrultusunda, araştırmamız, Afyonkarahisar ili merkez ilçede ilköğretim okullarında müzik eğitimi veren ve ulaşılabilen öğretmenler ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın Sayıtları

1. Araştırmada, araştırma için seçilen veri toplama yöntemlerinin, araştırmanın amacına, konusuna ve problemin çözümüne uygun olduğu,
2. Araştırma için görüşüne başvurulmuş kişilerin alanında uzman oldukları,
3. Araştırma için hazırlanan anketlerin ve görüşme formunu araştırma konusu için uygun bir veri toplama yöntemi olduğu,
4. Araştırma Müzik dersi veren öğretmenlerin verdiği cevapların, gerçek ve samimi olduğu, sayıtlarından hareket edilmiştir.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Evren, araştırmanın yapılacağı alanı belirlemek için kullanılan bir terimdir. Evrende yapılan araştırmalar çok geniş

kapsamlı, maliyetli ve çok fazla zaman kaybına neden olmaktadır. Bu nedenle araştırmanın evrenini sınırlamak ve daha minimal bir alanda çalışmak için araştırmanın örneklemini çıkarılır.

Bu tanımdan yola çıkarak, araştırmamızın evrenini Afyonkarahisar ilinde Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda görev yapan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmamızın örneklemini ise, Afyonkarahisar merkez ilçede bulunan okullarda görev yapan ve ulaşılabilen 34 farklı okulda ki müzik öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırmanın Problemi

Araştırma, “İlk ve ortaöğretimde verilen müzik derslerinde, Türk müziğinin kullanılmasına yönelik öğretmen görüşleri nedir?” sorusuna cevap aramaktadır.

Yöntem: Araştırmanın Modeli

Bu çalışma; içeriği, yöntemi ve amacı bakımından tarama modelini esas alan, nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Betimleme araştırmasıyla konu üzerinde bir durum tespiti yapılmaya çalışılmış, konu var olduğu şekliyle araştırılmıştır. “Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır.” (Karasar,2009, s.77)

Veri Toplama Yöntemleri

Bu araştırma, nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Araştırmaya veri sağlamak amacıyla hazırlanan anket, ilk ve orta öğretimde görev yapmakta olan öğretmenler (müzik eğitimi, konservatuvar batı müziği bölümü ve Türk müziği bölümünden mezun) ve konservatuvarda Türk ve Batı müziği bölümlerinde alanında uzman hocalar ile birlikte çalışarak hazırlanmıştır. “Sorulacak sorular daha önceden yapılandırılır, araştırmacı sadece bu soruları yüz yüze etkileşim sırasında tek yönlü olarak katılımcıya yöneltilir ve katılımcıdan sadece bu sorulara yanıt vermesini bekler” (Ekiz,s. 2003, s.117).

Veri Analiz Yöntemleri

Eğitimcilere ilişkin demografik bilgilerin sunumunda frekans ve yüzde değerleri kullanılarak elde edilen veriler tablolar

yardımı ile özetlenmiştir. Çalışmada anket verilerinin analizi için, SPSS programında frekans ve crosstab analizleri yapılarak sayısal veriler elde edilerek yorumlanmıştır. Yapılan güvenilirlik testinde Cronbach's Alpha: ,652 olarak hesaplanmıştır. Yapılan geçerlilik testinde Kaiser-Meyer ,666 olarak hesaplanmıştır.

Reliability Statistics		
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,652	,652	19

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,666
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	91,989
	df	45
	Sig.	,000

Bulgular ve Yorum

Araştırmaya veri sağlamak amacıyla anket formu hazırlanarak veri toplanmıştır. Anket sorularına verilen cevaplara göre elde edilen veriler şu şekildedir;

Tablo 1. Katılımcıların cinsiyet % oranları tablosu				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kadın	22	64,7	64,7	64,7
Erkek	12	35,3	35,3	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Yapılan çalışma sonucunda elde edilen verilere göre, çalışmaya katılan bireylerin %64,7'sini kadın katılımcılar oluştururken, %35,3'ünü erkek katılımcıların oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların yaş % oranları tablosu				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
20-30	15	44,1	44,1	44,1
31-40	15	44,1	44,1	88,2
41-50	4	11,8	11,8	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Tablo 3. Katılımcıların mezuniyet % oranları tablosu					
Yaş Aralığı	20-30	31-40	41-50	Toplam	
Cinsiyet	Kadın	10	9	3	22
	Erkek	5	6	1	12
Toplam		15	15	4	34

Çalışmaya katılan kadınların 10 tanesi 20-30 yaş aralığında iken bu rakam erkeklerde 5 kişi olarak görülmüştür. Kırk yaş üstü katılımcılarda ise bu sayı bayanlarda 3 erkek katılımcılarda ise 1 olarak gözlenmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların mezuniyet % oranları tablosu				
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Konservatuvar	10	29,4	29,4	29,4
Eğitim Fakültesi	24	70,6	70,6	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Tablo 5. Katılımcıların cinsiyete göre lisans mezuniyet oranları tablosu				
		Konservatuvar	Eğitim Fakültesi	Toplam
Cinsiyet	Kadın	5	17	22
	Erkek	5	7	12
Toplam		10	24	34

Çalışmada, anket formu uygulanan bireylerin yaklaşık %70'inin eğitim fakültesi mezunu olduğu ve bu bireylerden 17 tanesinin kadın, 7 tanesinin erkek olduğu tespit edilmiştir. Geriye kalan yaklaşık %30'luk kesimin ise konservatuvar mezunu olduğu ve bu bireylerden 5'inin erkek, 5'inin kadın olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların çalmakta oldukları enstrüman dağılımı % oranları tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Viyolonsel	4	11,8	11,8	11,8
Piyano	7	20,6	20,6	32,4
Bağlama	4	11,8	11,8	44,1
Ud	1	2,9	2,9	47,1
Kanun	2	5,9	5,9	52,9
Klasik Kemançe	2	5,9	5,9	58,8
Gitar	1	2,9	2,9	61,8
Yan Flüt	2	5,9	5,9	67,6
Keman	11	32,4	32,4	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Tablo 7. Katılımcıların cinsiyete göre enstrüman oranları tablosu

	Çello	Piyano	Bağlama	Ud	Kanun	Toplam
Kadın	2	3	0	0	2	7
Erkek	2	4	4	1	0	11
	K. Kemançe	Gitar	Y. Flüt	Keman	Toplam	
Kadın	2	1	2	10	15	
Erkek	0	0	0	1	1	
Toplam						34

Yapılan çalışma sonucunda elde edilen verilere göre, çalışmaya katılan bireylerin yaklaşık %30'unun eğitim fakültelerinde de eğitimi verilen keman enstrümanını çaldığı yine %20'lik bir kesimin de piyano çaldığı görülmüştür. Kadın ve erkekler arasındaki oranlara baktığımızda, kadınlar genel olarak keman çalıyorken erkeklerin piyano ve bağlama çaldığı görülmektedir. Türk müziği enstrümanlarından klasik kemançe, ud ve kanun enstrümanlarını da çalan öğretmenlerin olduğu verilerine ulaşılmıştır.

Tablo 8. Katılımcıların kurumlarına göre % oranları tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Lise	14	41,2	41,2	41,2
Ortaokul	20	58,8	58,8	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Tablo 9. Katılımcıların cinsiyetlerine göre çalıştığı kurum oranları tablosu

		Lise	Ortaokul	Toplam
Cinsiyet	Kadın	12	10	22
	Erkek	2	10	12
Total		14	20	34

Katılımcıların %60'ı ortaokulda çalışırken bu rakam lisede %40 olarak görülmektedir. Çalışmaya katılan kadınların 12'si liselerde çalışırken bu rakam erkeklerde 2 kişi, 10'u ortaokulda çalışırken erkeklerde bu rakam yine 10 olarak belirlenmiştir.

“Şu an uygulanan milli eğitim müzik dersi müfredatının yeterli olduğunu düşünüyorum” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 10. Şu an uygulanan milli eğitim müzik dersi müfredatının yeterli olduğunu düşünüyorum cevabının % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Katılıyorum	1	2,9	2,9	2,9
Kısmen Katılıyorum	12	35,3	35,3	38,2
Katılmıyorum	21	61,8	61,8	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Elde edilen veriler analiz edilmiş ve bu analiz sonucunda ankete katılan bireylerin yarısından fazlasını oluşturan %61,8'lik kesim okullarda işlenmekte olan müfredatın yeterli olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Katılımcıların çok az bir kısmı olan %2,9'unun ise müfredatın yeterli olduğu yönünde görüş belirttiği bulgularına ulaşılmıştır.

Tablo 11. Şu an uygulanan milli eğitim müzik dersi müfredatının yeterli olduğunu düşünüyorum sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	0	9	13	22
	Erkek	1	3	8	12
Total		1	12	21	34

Elde edilen veriler incelendiğinde, kadın katılımcıların erkek katılımcılardan daha fazla müfredatın yeterli olmadığını düşündükleri görülmüştür.

“Öğrencilere vermekte olduğum derslerde müfredat dışına çıkmıyorum” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 12. Öğrencilere vermekte olduğum derslerde müfredat dışına çıkmıyorum sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Katılıyorum	2	5,9	5,9	5,9
Kısmen Katılıyorum	15	44,1	44,1	50,0
Katılmıyorum	17	50,0	50,0	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Elde edilen veriler analiz edilmiş ve bu analiz sonucunda ankete katılan bireylerin yarısı milli eğitim müfredatının dışına çıktığını, yine yarıya yakın bir kısmı müfredata bazı eklemeler yaptığı ve yaklaşık %6’lık bir kesimin ise müfredata bağlı olarak derslerini işledikleri bulguları elde edilmiştir.

Tablo 13. Öğrencilere vermekte olduğum derslerde müfredat dışına çıkmıyorum sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	1	10	11	22
	Erkek	1	5	6	12
Total		2	15	17	34

Elde edilen verilerin cinsiyete göre analizleri yapıldığında, katılımcıların yaklaşık olarak aynı oranlarda cevap verdiği ve neredeyse tamamına yakınının müfredatın yetersiz olduğu ve müfredat dışına çıktıkları verilerine ulaşılmıştır.

“Müfredat dışında öğrencilerin eğitimine faydalı olacak şarkılar öğretiyorum” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 14. Müfredat dışında öğrencilerin eğitimine faydalı olacak şarkılar öğretiyorum sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Katılıyorum	33	97,1	97,1	97,1
Kısmen Katılıyorum	1	2,9	2,9	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Tablo 15. Müfredat dışında öğrencilerin eğitimine faydalı olacak şarkılar öğretiyorum sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	21	1	22
	Erkek	12	0	12
Total		33	1	34

Veriler incelendiğinde, katılımcıların neredeyse tamamına yakını, çocuklara faydalı olacağını düşündüğü müfredat dışı şarkı öğrettiğini belirtmiş. Sadece bir kadın katılımcının müfredat dışına çıkma konusuna kısmen katıldığını belirttiği verilerine ulaşılmıştır.

“Müzik dersi müfredatında Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği eserleri öğretilmesini doğru buluyorum” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 16. Müzik dersi müfredatında Türk müziği Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği eserleri öğretilmesini doğru buluyorum sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Katılıyorum	27	79,4	79,4	79,4
Kısmen Katılıyorum	7	20,6	20,6	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Elde edilen veriler incelendiğinde, müzik derslerinde Türk müziği eserlerinin müfredata dahil edilerek öğretilmesini benimseyen hocalarının oranının yaklaşık %80 olduğu görülmekte. Bu sistemin uygulanabilir olduğunu fakat müfredattan da fazla kopmamak gerektiğini söyleyenlerin oranının ise %20 olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 17. Müzik dersi müfredatında Türk müziği Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği eserleri öğretilmesini doğru buluyorum sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	16	6	22
	Erkek	11	1	12
Toplam		27	7	34

Müfredatta Türk müziği eserleri öğretilmesini destekleyen bireylerden 16’sının erkek, 11’inin ise kadın öğretmenler olduğu gözükmemekte. Elde edilen verilerde erkek öğretmenleri kadın

öğretmenlere göre müfredatta biraz daha fazla Türk müziği eğitimi verilebilecek eserlerin olması gerektiği konusunda görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

“Müzik dersi müfredatında Türk müziği Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği eserleri öğretiyor” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 18. Müzik dersi müfredatında Türk müziği (TSM/THM) eserleri öğretiyor sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Katılıyorum	22	64,7	64,7	64,7
Kısmen Katılıyorum	12	35,3	35,3	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Veriler incelendiğinde, müzik dersine giren öğretmenlerden yaklaşık %65'i derslerinde Türk müziği eserlerini öğrettiğini belirtmiş, geriye kalan %35'lik kesim ise milli eğitim müfredatına bağlı kaldıklarını ama bazı zamanlarda Türk müziği eserlerini müfredatlarına dâhil ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 19. Müzik dersi müfredatında Türk müziği Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği eserleri öğretiyor sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

Cinsiyet		Kısmen Katılıyorum		Toplam
		Katılıyorum	Katılıyorum	
Kadın	Kadın	12	10	22
	Erkek	10	2	12
Toplam		22	12	34

Çalışmaya katılan erkeklerin neredeyse tamamı derslerinde Türk Halk müziği ve Türk Sanat müziği alanlarında, öğrencilik yıllarında eğitimi aldıkları alana göre eserler belirlediklerini ve müfredat ile birlikte bu eserleri öğrettiklerini bildirmişlerdir. Bayanların ise yarısına yakını bu şekilde bir eğitim sistemi benimsediklerini söylemişlerdir.

“Müzik derslerinde piyano ile eşlik edilmesini onaylıyorum” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 20. Müzik derslerinde piyano ile eşlik edilmesini onaylıyorum sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Katılıyorum	30	88,2	88,2	88,2
Kısmen Katılıyorum	3	8,8	8,8	97,1
Katılmıyorum	1	2,9	2,9	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Elde edilen verilere göre, katılımcıların büyük bir çoğunluğunu oluşturan yaklaşık %88'lik kısım derslerde piyano ile eşlik edilmesini gerektiğini savunurken, %3'lük bir kesim ise piyanonun kullanılmasının gerekmediğini, herkesin eğitimi almış olduğu enstrüman ile eşlik etmesi gerektiğini savunduğu verilere ulaşılmıştır.

Tablo 21. Müzik derslerinde piyano ile eşlik edilmesini onaylıyorum sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

Cinsiyet		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum	Toplam
		Katılıyorum	Katılıyorum		
Kadın	Kadın	22	0	0	22
	Erkek	8	3	1	12
Toplam		30	3	1	34

Çalışmaya katılan kadın öğretmenlerin hepsi derslerde piyano ile eşlik edilmesini savunurken, erkek öğretmenlerin 3 tanesi kısmen buna katılmakta. Çalışmaya katılan bir erkek öğretmen ise, kesinlikle öğretmenin eğitimi almış olduğu enstrüman ile eşlik etmesi gerektiğini savunduğu verilere ulaşılmıştır.

“Müzik derslerinde Türk müziği enstrümanları ile eşlik edilmesini onaylıyorum” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 22. Müzik derslerinde Türk müziği enstrümanları ile eşlik edilmesini onaylıyorum sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Katılıyorum	24	70,6	70,6	70,6
Kısmen Katılıyorum	10	29,4	29,4	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Verilerin analizi yapıldığında, katılımcıların %70'inin derslerde Türk müziği enstrümanı kullanımına sıcak baktığı, kalan %30'luk kısmın ise piyanonun olması gerektiği bununla birlikte farklı Türk müziği enstrümanlarının da derslerde sürekli olması da kullanılabileceği düşüncesini benimsedikleri görülmektedir.

Tablo 23. Müzik derslerinde Türk müziği enstrümanları ile eşlik edilmesini onaylıyorum sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	16	6	22
	Erkek	8	4	12
Toplam		24	10	34

Çalışmaya katılan öğretmenlerden bu görüşü savunan erkek öğretmen sayısının 8 olduğu görülürken bu sayı kadın öğretmenlerde 16 olarak tespit edilmiştir.

“Müzik derslerinde öğrencilere blok flüt ya da melodika öğretilmesini faydalı buluyorum” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 24. Müzik derslerinde öğrencilere blok flüt ya da melodika öğretilmesini faydalı buluyorum sorusunun % oranı tablosu

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Cinsiyet	Katılıyorum	28	82,4	82,4	82,4
	Kısmen Katılıyorum	6	17,6	17,6	100,0
	Toplam	34	100,0	100,0	

Elde edilen veriler incelendiğinde, müzik derslerinde blok flüt ve melodika öğretimini savunan öğretmenlerin oranının yaklaşık %82 olduğu gözlenmektedir. Çalışmaya katılan bayan öğretmenlerden 19'u erkek öğretmenlerden ise 9'u bu düşüncüyü benimserken, 3 kadın 3 erkek öğretmen zorunlu olmamakla birlikte bu öğretimin yapılması gerektiğini ama başka enstrümanlarda öğretilebileceğini belirtmişlerdir.

Tablo 25. Müzik derslerinde öğrencilere blok flüt ya da melodika öğretilmesini faydalı buluyorum sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	19	3	22
	Erkek	9	3	12
Toplam		28	6	34

“Müzik derslerinde öğrencilere Türk müziği enstrümanları öğretilmesini doğru buluyorum” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 26. Müzik derslerinde öğrencilere Türk müziği enstrümanları öğretilmesini doğru buluyorum sorusunun % oranı tablosu

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Cinsiyet	Katılıyorum	15	44,1	44,1	44,1
	Kısmen Katılıyorum	18	52,9	52,9	97,1
	Katılmıyorum	1	2,9	2,9	100,0
Toplam		34	100,0	100,0	

Elde edilen veriler incelendiğinde, derslerde Türk müziği enstrümanı öğretilmesine katılımcıların yaklaşık %45'i olumlu bakarken, yaklaşık %52'si kısmen olumlu baktığını belirtmiştir. %3'lük bir oranda ise katılımcılar bu yaklaşıma karşı çıktıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 27. Müzik derslerinde öğrencilere Türk müziği enstrümanları öğretilmesini doğru buluyorum sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	7	14	1	22
	Erkek	8	4	0	12
Toplam		15	18	1	34

Bu eğitim sistemini benimseyen grupta erkeklerin sayısı 8, kadınların sayısı ise 7 olarak belirlenmiştir. Bu kişiler özellikle kendi eğitimlerini aldıkları Türk müziği enstrümanları ile derslere katılarak, öğrencilere bu enstrümanları tanıtır isteyenlerin derslerde bu enstrümanlar ile eşlik etmesi gerektiği düşüncesini benimsedikleri görülmektedir. Derslerde Türk müziği enstrümanlarının kullanılmasının gereksiz olduğunu düşünen 1 katılımcının kadın olduğu görülmektedir.

“Müzik derslerinde öğrencilere batı müziği ağırlıklı çocuk şarkıları öğretilmesini doğru buluyorum” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 28 Müzik derslerinde öğrencilere batı müziği ağırlıklı çocuk şarkıları öğretilmesini doğru buluyorum sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Katılıyorum	12	35,3	35,3	35,3
Kısmen Katılıyorum	16	47,1	47,1	82,4
Katılmıyorum	6	17,6	17,6	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Veriler incelendiğinde, katılımcıların yaklaşık %35'i batı müziği ağırlıklı çocuk şarkıları öğretilmesini doğru bulmaktadır. Katılımcıların yaklaşık yarısı ise batı müziği ağırlıklı çocuk şarkıları öğretilmesi gerektiğini, bunun yanında Türk müziğinden de eserler öğretilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Yaklaşık %18'lik bir kesim ise kesinlikle Türk müziği ağırlıklı eserler öğretilmesi gerektiğini benimseyen görüşlerine ulaşmıştır.

Tablo 29. Müzik derslerinde öğrencilere batı müziği ağırlıklı çocuk şarkıları öğretilmesini doğru buluyorum sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	10	12	0	22
	Erkek	2	4	6	12
Toplam		12	16	6	34

Bu düşünceyi benimseyen sayı erkek öğretmenler arasında çok az bir kesim olan 2 öğretilme ile sınırlı iken, bayan öğretmenlerin neredeyse yarısı bu eğitim türünü benimsemişlerdir. Batı müziği eserlerinden oluşan bir eğitimi desteklemeyen kadın öğretmez tespit edilemezken erkek öğretmenlerin 6 tanesi kesinlikle bu tür bir eğitime karşı olduklarını belirtmişlerdir.

“Müzik derslerinde öğrencilere Türk müziği ağırlıklı çocuk şarkıları öğretilmesini doğru buluyorum” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 30. Müzik derslerinde öğrencilere Türk müziği ağırlıklı çocuk şarkıları öğretilmesini doğru buluyorum sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Katılıyorum	10	29,4	29,4	29,4
Kısmen Katılıyorum	21	61,8	61,8	91,2
Katılmıyorum	3	8,8	8,8	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Elde edilen verileri incelediğimizde, katılımcı öğretmenlerin yaklaşık %30'u Türk müziği çocuk şarkılarının öğretilmesini doğru bulurken, %8,8'lik bir katılımcı grubu ise kesinlikle Türk müziği eserlerinin öğretilmemesi gerektiğini savunmuşlardır. Çalışmaya katılan öğretmenlerin yarısından fazlası olan %61'lik bir kesim ise normal müfredatın işlenmesi gerektiğini fakat Türk müziği alanında da bazı şarkıların müfredata dahil edilebileceği düşüncesini benimsedikleri verilerine ulaşılmıştır.

Tablo 31. Müzik derslerinde öğrencilere Türk müziği ağırlıklı çocuk şarkıları öğretilmesini doğru buluyorum sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	7	14	1	22
	Erkek	3	7	2	12
Toplam		10	21	3	34

Çalışmaya katılan kadın öğretmenlerden 7'si kesinlikle böyle bir müfredat uygulanması gerektiğini savunurken bu rakam erkeklerde 3 kişi olarak gözlenmektedir. Bayan katılımcılardan 1, erkek katılımcılardan ise 3 kişi mevcut olan müfredatın dışına çıkılmaması ve Türk müziği çocuk şarkıları öğretilmesine karşı olduklarını belirtmişlerdir. İki soru incelendiğinde her iki alandan oluşan bir müfredat oluşturulması gerekenlerin sayısının fazla olduğu verisine ulaşılmıştır.

“Müzik derslerinde sadece piyano ile çocuk şarkısı öğretmeyi doğru buluyorum” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 32. Müzik derslerinde sadece piyano ile çocuk şarkısı öğretmeyi doğru buluyorum sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Katılıyorum	7	20,6	20,6	20,6
Kısmen Katılıyorum	11	32,4	32,4	52,9
Katılmıyorum	16	47,1	47,1	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Yapılan veri analizleri sonucu elde edilen veriler yorumlandığında, katılımcıların yaklaşık olarak yarısı sadece piyano ile çocuk şarkısı öğretilmesine karşı çıkıyorken, %20'lik bir kesimin ise sadece piyano ile çocuk şarkısı öğretmenin daha faydalı olacağını düşündüğü verilerine ulaşılmıştır.

Tablo 33. Müzik derslerinde sadece piyano ile çocuk şarkısı öğretmeyi doğru buluyorum sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

		Katılı-yorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmı-yorum	Top-lam
Cinsiyet	Kadın	4	10	8	22
	Erkek	3	1	8	12
Toplam		7	11	16	34

Derslerde çocuk şarkısı eğitiminde piyano kullanımının önemli olduğunu düşünen öğretmenlerden 4 tanesinin kadın, 7 tanesinin ise erkek öğretmen olduğu görülmüştür. Sadece piyano ile eğitimin yanlış olduğunu ve diğer enstrümanlarında kullanılması gerektiği görüşünü savunan öğretmen sayılarına baktığımızda sekiz erkek ve sekiz bayan öğretmenin bu görüşü savunmadığını görmekteyiz.

“Müzik derslerinde kendi eğitimini aldığım enstrüman ile çocuk şarkısı öğretmeyi doğru buluyorum” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 34. Müzik derslerinde kendi eğitimini aldığım enstrüman ile çocuk şarkısı öğretmeyi doğru buluyorum sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Katılıyorum	18	52,9	52,9	52,9
Kısmen Katılıyorum	14	41,2	41,2	94,1
Katılmıyorum	2	5,9	5,9	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Elde edilen veriler incelendiğinde, müzik dersini yürütmekte olan öğretmenlerden yaklaşık %52’si dersleri kendi eğitimini aldıkları enstrüman ile vermenin öğrenci açısından daha faydalı olacağını düşünürken, bu görüşü savunmayan ve sadece piyano ile eğitim verilmesinin daha faydalı ve eğitici olduğunu düşünen öğretmenlerin oranının yaklaşık olarak %6 olduğu görülmektedir. %40’lık bir katılımcı ise yine eğitim alınan enstrümanlar ile eğitim verilmesini ama bir müzik öğretmenin bazı şarkılara da piyano ile eşlik etmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Tablo 35. Müzik derslerinde kendi eğitimini aldığım enstrüman ile çocuk şarkısı öğretmeyi doğru buluyorum sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

		Katılı-yorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmı-yorum	Top-lam
Cinsiyet	Kadın	11	10	1	22
	Erkek	7	4	1	12
Toplam		18	14	2	34

Bu şekilde yapılacak bir eğitime karşı olan öğretmenlerin sayısının toplamda 2 öğretmen olduğu, kendini enstrümanları ile eğitim vermek isteyen öğretmenlerin sayısının ise erkek ve kadın öğretmenlerde toplam 18 kişi olduğu verilerine ulaşılmıştır. Yine 10 kadın ve 4 erkek öğretmen ise eğitim alınan enstrümanlar ile eğitim verilmesini ama bir müzik öğretmenin bazı şarkılara da piyano ile eşlik etmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

“Çocuklar piyano ile çalınan şarkıları daha çok seviyorlar” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 36. Çocuklar piyano ile çalınan şarkıları daha çok seviyorlar sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Katılıyorum	16	47,1	47,1	47,1
Kısmen Katılıyorum	13	38,2	38,2	85,3
Katılmıyorum	5	14,7	14,7	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin %47’si müzik derslerinde piyano ile çalınan çocuk şarkılarının öğrenciler tarafından daha çok sevildiğini savunurken, yaklaşık %15’lik bir grup bu görüşe katılmamış ve sadece piyano değil diğer enstrümanlar ile çalınan çocuk şarkılarının da öğrenciler tarafından beğenilerek dinlendiğini belirtmişlerdir. Yaklaşık %38’luk kesimi oluşturan öğretmenlerin ise hem piyano hem de diğer bireysel enstrümanlar ile yapılan eşliklerin beğenildiği görüşünü beyan ettikleri anlaşılmıştır.

Tablo 37. Çocuklar piyano ile çalınan şarkıları daha çok seviyorlar sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	13	7	2	22
	Erkek	3	6	3	12
Toplam		16	13	5	34

Müzik derslerinde öğrencilerin sadece piyano çalınarak çocuk şarkısı öğrenirken daha mutlu olduklarını savunan öğretmenler kadınlarda 13 öğretmen olarak görülürken bu rakam erkek öğretmenlerde 3 olarak görülmektedir. Bu görüşü savunmayan öğretmenlerin ise toplam öğretmen sayısına bakıldığında 5 kişi olduğu verilerine ulaşılmıştır.

“Çocuklar Türk müziği enstrümanları ile çalınan şarkıları daha çok seviyorlar” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 38. Çocuklar Türk müziği enstrümanları ile çalınan şarkıları daha çok seviyorlar sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Katılıyorum	9	26,5	26,5	26,5
Kısmen Katılıyorum	19	55,9	55,9	82,4
Katılmıyorum	6	17,6	17,6	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Veriler incelendiğinde, çalışmaya katılan öğretmenlerden %26,5'i öğrencilerin Türk müziği enstrümanları ile çalınan şarkıları daha çok sevdiğini savunmuşlardır. Yaklaşık %17'lik bir katılımcı grubu ise bu görüşe karşı çıkmış ve eğitimin piyano ile verilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Katılımcıların yaklaşık olarak %56'sını oluşturan öğretmenler ise hem bireysel enstrümanları buna yardımcı olarak da piyano ile eşlik edilen şarkılardan öğrencilerin daha mutlu olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 39. Çocuklar Türk müziği enstrümanları ile çalınan şarkıları daha çok seviyorlar sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	6	13	3	22
	Erkek	3	6	3	12
Toplam		9	19	6	34

“Çocuklar piyano ile çalınan şarkıları daha kolay öğreniyorlar” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 40. Çocuklar piyano ile çalınan şarkıları daha kolay öğreniyorlar sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Katılıyorum	22	64,7	64,7	64,7
Kısmen Katılıyorum	9	26,5	26,5	91,2
Katılmıyorum	3	8,8	8,8	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Elde edilen veriler incelendiğinde, öğretmenlerin yaklaşık %65'i çocukların piyano ile eşlik yapılan şarkıları daha kolay öğrendiğini belirttikleri, yaklaşık %9'luk bir kesimin ise buna katılmadığı verilerine ulaşılmıştır. Öğretmenlerin %26'lık bölümü ise hem piyano hem de bireysel enstrümanların kullanılabilirliği, her iki enstrümanda da öğretim şekline göre kolaylıklar ve zorluklar yaşanabileceğini belirtmişlerdir.

Tablo 41. Çocuklar piyano ile çalınan şarkıları daha kolay öğreniyorlar sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Cinsiyet	Kadın	18	3	1	22
	Erkek	4	6	2	12
Toplam		22	9	3	34

Piyano ile eğitimin daha kolay şarkı öğrenimi sağladığını savunan öğretmenlerin 18'inin bayan 4'ünün erkek olduğu belirlenirken, bu görüşü savunmayan ve %8,82lik kesimi oluşturan öğretmenlerden 1 öğretmenin bayan 2 öğretmenin ise erkek olduğu verilerine ulaşılmıştır.

“Çocuklar Türk müziği enstrümanları ile çalınan şarkıları daha kolay öğreniyorlar” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 42. Çocuklar Türk müziği enstrümanları ile çalınan şarkıları daha kolay öğreniyorlar sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Katılıyorum	6	17,6	17,6	17,6
Kısmen Katılıyorum	21	61,8	61,8	79,4
Katılmıyorum	7	20,6	20,6	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Bu soruya verilen cevaplar incelendiğinde, çocukların Türk müziği enstrümanları ile çalınan şarkıları daha kolay öğrendiğini savunan öğretmenlerin oranının %17,6 olduğu görülürken, bu soruya katılmayan öğretmenlerin oranının %20,6 olduğu tespit edilmiştir. %61,8'lik katılımcı ise yine bir önceki soruda belirttikleri gibi hem piyano hem de bireysel enstrümanların çocuğun şarkıları öğrenmede olumlu yönde faydası olacağı görüşünü savundukları tespit edilmiştir.

Tablo 43. Çocuklar Türk müziği enstrümanları ile çalınan şarkıları daha kolay öğreniyorlar sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

Cinsiyet		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
		Kadın	2	15	5
Erkek		4	6	2	12
Toplam		6	21	7	34

Türk müziği enstrümanları ile şarkılara yapılan eşliklerde öğrencilerin daha kolay şarkıları öğrendiğini savunan öğretmenlerden, 2'sinin kadın, 4'ünün erkek olduğu tespit edilmiştir. Bu görüşü savunmayan öğretmenlerden ise 5'inin kadın, 2'sinin erkek olduğu verilerine ulaşılmıştır.

“Türk Sanat müziği ile ilgili şarkı öğretiyor musunuz?” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 44. Türk Sanat müziği ile ilgili şarkı öğretiyor musunuz? sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Evet	21	61,8	61,8	61,8
Hayır	13	38,2	38,2	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Çalışmaya katılan öğretmenlerden yaklaşık %62'si Türk Sanat müziği eserlerini deste öğrencilerine öğretirken, %38'lik bir kesim ise bu türde şarkılar öğretmediğini belirtmişlerdir. Bu öğretmenlerden Türk Sanat müziği eserleri öğretenlerin 15'i kadın, 8'i ise erkek öğretmen olarak belirlenmiştir.

Tablo 45. Türk Sanat müziği ile ilgili şarkı öğretiyor musunuz? Sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

TSM		Kadın	Erkek	Toplam
		Evet	15	6
	Hayır	8	5	13
Toplam		23	11	34

“Türk Halk müziği ile ilgili şarkı öğretiyor musunuz?” sorusuna yönelik elde edilen bulgular ve bulguların yorumlanması şöyledir;

Tablo 46 Türk Halk müziği ile ilgili şarkı öğretiyor musunuz? sorusunun % oranı tablosu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Evet	29	85,3	85,3	85,3
Hayır	5	14,7	14,7	100,0
Toplam	34	100,0	100,0	

Elde edilen verileriz analizi yapıldığında, çalışmaya katılan öğretmenlerin %85'i Türk Halk müziğinde şarkıları derslerinde öğretirken, yaklaşık %15'inin bunu tercih etmediği gözlenmektedir. Tercih eden öğretmenlerden ise 19'unun kadın öğretmen olduğu, 10'unun ise erkek öğretmen olduğu verilerine ulaşılmıştır.

Tablo 47. Türk Halk müziği ile ilgili şarkı öğretiyor musunuz? sorusunun cinsiyete göre oranları tablosu

THM		Kadın	Erkek	Toplam
		Evet	19	10
	Hayır	4	1	5
Toplam		23	11	34

Sonuçlar ve Tartışma

Araştırmaya veri sağlamak amacıyla anket ve görüşme formu hazırlanarak veriler toplanarak yorumlanmış ve şu sonuçlara varılmıştır;

Çalışmaya katılanların büyük bir bölümü müzik eğitimi veren eğitim fakültelerinden mezun olurken yaklaşık üçte birinin konservatuvarda eğitim aldıktan sonra formasyon olarak

öğretmenliğe hak kazandıkları, bu öğretmenlerin büyük bölümünün piyano ve keman çaldığı, az bir kesiminin ise Türk müzik kültürünün en önemli sazlarından olan klasik kemençe, ud ve kanun enstrümanlarını kullandığı görülmüştür.

Elde edilen veriler sonucunda, katılımcıların büyük bir bölümü şu an okutulan müfredatın yeterli olmadığını belirtmişlerdir ve katılımcı öğretmenlerin yarısı müfredatın yetersiz olduğu için müfredat dışına çıktığı belirlenmiştir. Müfredat dışına çıkan öğretmenlerin, öğrencilere müfredat dışı faydalı olacak şarkılar öğrettiği ve bu öğretmenlerin büyük bölümünü kadın öğretmenlerin oluşturduğu belirlenmiştir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin büyük bir bölümü derslerde Türk müziği Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği eserlerin öğretilmesini doğru bulurken bu düşünceye karşı olan bir öğretmene rastlanmamıştır. Müzik derslerinde Türk müziği eserler öğreten öğretmenlerin sayısı da oldukça fazladır. Bu öğretmenler derslerde Türk müziği enstrümanları olan ud, kanun, klâsik kemençe, bağlama vb. enstrümanlar ile derslerde eşlik ettiklerini ve öğrencilerin bu şekilde daha keyifli ders işledikleri, şarkıları daha kolay öğrendikleri ve bu derslerde öğrencilere Türk müziği enstrümanları öğretilmesinin doğru olduğunu savundukları ve bu öğretmenlerin genellikle konservatuvar mezunu oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Müzik derslerinde piyano ile eşlik edilmesi gerektiğini savunan öğretmenlerin genellikle eğitim fakültesi mezunu olduğu az bir kısmının ise konservatuvar mezunu olduğu görülmektedir. Bu öğretmenler çocukların şarkıları daha kolay öğrendiğini, melodika ve blok flütün bu şekilde daha kolay öğrenildiğini savunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler genel olarak kendi çalmakta olduğu enstrümanlar ile eğitimin daha faydalı olacağını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin büyük bir kısmı da kendi enstrümanları ile çocuk şarkıları öğretilbileceğini ancak bunun yanında piyano ile çocuk şarkılarının öğretilmesi gerektiğini savunmuşlardır.

Elde edilen veriler incelendiğinde, öğretmenlerin yarısı çocukların piyano ile çalınan şarkıları daha çok sevdiğini ve bu şekilde şarkıları daha kolay öğrendiğini savunurken, yaklaşık olarak öğretmenlerin dörtte biri Türk müziği ile çalınan enstrümanların daha faydalı olduğunu ve öğrencilerin şarkıları kolaylıkla öğrendiğini savunmuşlardır. Büyük bir grup ise öğretmenlerin hem piyano hem de kendi enstrümanları ile derslere katılmasının faydalı olduğunu ve öğrencilerin bu şe-

kilde ders işlemekten daha fazla keyif aldığı ve şarkıları daha hızlı öğrendiği sonucuna varılmıştır.

Veriler incelendiğinde öğretmenlerin büyük bir bölümü müzik derslerinde Türk müziği eserler öğrettiğini belirtmişlerdir. Az bir kesim ise derste Türk müziği ile ilgili şarkılar öğretilmesinin gereksiz olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Türk müziğinde şarkı öğreten öğretmenlerin sanat müziğinde Gülnihal, Şimdi Uzaklardasın, Nazende Sevgilim, Bak Yeşil Yeşil, Kapat Gözlerini, Duydum Ki Unutmuşsun gibi güncel ve öğretilmesi kolay eserleri öğrettiği, Türk halk müziğinde genellikle Çanakkale Türküsü, Göçmen Kızı, Vardar Ovası, Uzun İnce Bir Yoldayım, İzmir'in Kavakları, Karadeniz Türküleri, okul şarkısı olarak ise marşlar, Kırılara Doğru, Dostluk, Güzel Anadolu, Bir Dünya Bırakın, Emanetine Sahibim Atam, Atatürk Çocukları, Ilgaz Anadolu, Bilmece, Annem, Tohumlar Fidana, Neşeli Ol Ki, Tembel Türküsü, Tekirim Tekir Doğuştan Fakir, Postacı gibi şarkıları öğrettikleri verilerine ulaşılmıştır.

Bu alanda yapılmış diğer yayınlar incelendiğinde Apaydın, özellikle dini eğitim verilen okullarda dini musiki formunda eserlerin ve Türk müziği ritimlerinin öğretilmesinin öğrencilerin derslerinde okulu etki sağladığı ve dinî mûsikî dersinin öğrencilerin istediği dersler arasında geldiği sonucu ortaya konmuştur (2018:242). Özdek ise çalışmasında derslerde bizim kültürümüz olan Türk Halk müziği eserlerinin eksik olmasından şu şekilde bahsetmiştir, ülkemizde ilköğretim müzik ders kitaplarında yer alan halk müziği ezgilerinin oranı %22 olarak tespit edilmiştir. Halk müziği ezgilerinin ilköğretim müzik eğitiminde kullanılmasına yönelik araştırmalarda gelişmiş ülkelerde bu oranların %50'ler civarında olduğu görülmektedir (2012:208). Çevikoğlu ise çalışmasında geleneksel Türk müziğinin okullarda kullanılmasının önemine değinmiş ve okullarda okutulan kitapların bu müzik türlerine uygunluğunu araştırmıştır.

Öneriler

Sonuç olarak, ülkemizin farklı bölgelerinde farklı kültürlerde eğitim öğretim faaliyetleri sürdürülmektedir. Bu bölgelerde eğitim vermekte olan müzik öğretmenleri mezun oldukları fakültede almış oldukları eğitimleri burada öğrencilerine aktarmaya çalışmaktadırlar. Milli eğitim müfredatında yer alan şarkıların öğrencilere öğretilmesi, bununla birlikte o bölge-

nin kültürüne yönelik şarkı ve türkülerinde öğretilmesi önerilmektedir. Trakya bölgesinde bir müzik dersinde akordeon, mandolin çalınırken Egede bağlama eşliğinde bir zeybek, İç Anadolu'da zurna, sipsi, bağlama, Karadeniz'de kemençe, tulum, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da bağlama, zurna yine farklı kültürlerde Türk sanat müziği enstrümanları ile bu kültürlerin şarkıları öğretilerek, küçük yaşlardan itibaren öğrencilerin kültürlerini tanımaları ve gelecek nesillere aktarmaları için bu kültürü öğrenmeleri sağlanmalıdır.

Kaynakça

- Apaydın, Ö. (2018), İmam-Hatip Liselerinde Okutulan Dinî Mûsikî Dersinin Nicelik ve Nitelik Bakımından İncelenmesi, *Journal of Education in Muslim Societies and Communities*. 1, 219–256.
- Aykaç, N., Aydın, H., Gülbahar, Y., Özdemir, O., Menteşe, S., Eronat, A., Uzunca, Ş. (2006). *Öğrenme Ve Öğretme Sürecinde Planlama Ve Uygulama*. (1. Basım), Naturel Yayıncılık, Ankara
- Bilgin, N. (1984). Müzik İletişim Ekolojisi ve Müzik Tüketim Alanının Programlanması. *1.Ulusal Müzik Bilimleri Sempozyumu Bildirileri*, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları.
- Coşkuner, S. (2007). Türkiye`de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (Yaylı Çalgılar) Bireysel Çalgı Eğitimi Dersinde Piyano Eşlikli Çalışmalara İlişkin Öğretmen Görüşleri, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,.
- Çevikoğlu, T. (1999), İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Programında Geleneksel Türk Sanat Müziği Müfredatı Üzerine Bir Çalışma, Konya: Selçuk Üniversitesi / Fen Bilimleri Enstitüsü, Tamamlanmış Yüksek lisans Tezi,.
- Ekiz, D. (2003), *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- İslamoğlu A.H. ve Almaçık, Ü. (2016), *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, İstanbul: Beta Yayınları.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*, Ankara: Nobel Yayınları.
- Morgül, M. (2001). *Müzik nasıl öğretilir*, Ankara: Yurt Renkleri Yayın Evi.
- Özdek, A. (2012), Ulusal Müzik Eğitiminde Halk Müziğinin Yeri: Türkiye-Azerbaycan Örneği, Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Tamamlanmış Doktora Tezi.
- Somakçı, P. (1999). *Türk müziği nazariyat ve solfeji*, İstanbul: Be-mol Müzik Yayınları.
- Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitiminde Kavramlar- İlkeler-Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayın Evi.
- Uçan, A. (1997), *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler Yaklaşımlar*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Tanrıöver, U.A., Tanrıöver, G.B. (2015), Genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi süreci içinde verilen keman eğitiminde karşılaşılabilecek olası güçlükler, *The Journal of Academic Social Science Studies*, Winter III: (32), p. 555-567,.
- Varış, Y.A. ve Cesur, D. (2012), Ortaöğretim müzik dersine yönelik başarı testinin geliştirilmesi, *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 7/4, Fall, p. 3189-3198, Ankara.

Online Kaynaklar

- Müzik Dersi Öğretim Programı, (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar), Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2018, Ankara, <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=357> (Erişim T. 12.12.2018)
- Müzik Dersi, (9,10,11. Ve 12. Sınıflar), Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2018, Ankara, <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=359> (Erişim T. 12.12.2018)